

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 478/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], narodeného [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného Mgr. Martinom Hurtišom, advokátom, Matice slovenskej 17, Prievidza, proti postupu a rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 6T/39/2021 z 9. septembra 2022, postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/97/2022 z 9. januára 2023 a postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/86/2023 z 19. marca 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. júla 2024 v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 1. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom okresného súdu, postupom a uznesením krajského súdu a postupom a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona účinného do 30. apríla 2022 s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona na skutkovom základe špecifikovanom v napadnutom rozsudku. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody

s maximálnym stupňom stráženia, trest prepadnutia vecí identifikovaných v napadnutom rozsudku, ochranné liečenie a ochranný dohľad v trvaní jedného roka.

3. Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením krajského súdu s poukazom na § 319 Trestného poriadku zamietnuté. Dovolanie, ktoré podal sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Záver o vine sťažovateľa je z hľadiska ustálenia skutkových zistení arbitrárny. Všeobecné súdy vychádzali zo zjavného skutkového omylu. Túto argumentáciu nemožno predniesť v konaní o dovolaní, pretože najvyšší súd nemôže skúmať ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. Sťažovateľ tak namieta najmä arbitrárnosť záverov okresného súdu a krajského súdu vo viacerých rovinách. Konkrétne uvádza (i) arbitrárnosť právnych záverov o naplnení skutkovej podstaty trestnej činnosti, ktorá mu bola daná za vinu, (ii) arbitrárnosť skutkových záverov vo vzťahu k spáchaniu skutku, (iii) arbitrárnosť skutkových a právnych záverov o zavinení a napokon (iv) arbitrárne hodnotenie dôkazov, ktoré boli vykonané bez racionálneho základu tak, že z nich nevyplývajú prijaté skutkové závery.

5. Podľa sťažovateľa „*prvotný zásah OČTK*“, ktorý tkvel v zastavení osobného motorového vozidla príslušníkmi služby dopravnej polície Policajného zboru, bol nezákonný. Vadou nezákonnosti trpia aj dôkazy prameniace z tohto úkonu. Orgány činné v trestnom konaní mali vedomosť, že sťažovateľ mal predávať omamné a psychotropné látky viacerým osobám, preto nemalo dôjsť k zastaveniu a zadržaniu vozidla, ale bolo potrebné postupovať v súlade s rozhodnutiami najvyššieho súdu špecifikovanými v ústavnej sťažnosti. Zastavenie vozidla mal vykonať vyšetrovateľ, a nie príslušníci služby dopravnej polície Policajného zboru. Hoci je vyšetrovateľ vo veciach, ktoré vyšetruje, s poukazom na § 7 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov oprávnený vyžadovať od služieb Policajného zboru zabezpečenie vykonania úkonov a opatrení nevyhnutných pre vyšetrovanie, môže tak vykonať len vtedy, ak tieto úkony a opatrenia vzhľadom na ich povahu nemôže vykonať sám. Zastavenie vozidla však v danom prípade mohol vykonať vyšetrovateľ, a nie operatívny pracovník, ktorý vykonával aj iné úkony, na ktoré nebol oprávnený.

6. Jeden z dôkazov, konkrétne zatavená plastová striekačka s obsahom bieleho kryštalického materiálu, v ktorej bola zistená prítomnosť metamfetamínu s prímiesou metylsulfonylmetánu, bol zaistený nezákonne. Striekačka bola zaistená u svedkyne [REDAKOVANÉ] vydaním vecí podľa § 89a Trestného poriadku, avšak svedkyňa striekačku nemala na sebe a ani pri sebe. Keďže sa striekačka nachádzala na pozemku niekoľko kilometrov od svedkyne, bolo potrebné postupovať podľa § 101 Trestného poriadku a vykonať prehliadku iných priestorov a pozemkov. Svedkyňa sa nachádzala v procesnom postavení podozrivej osoby a nebola riadne poučená. Hoci v danom prípade absentovalo povolenie na prehliadku, na svedkyňu bola vykonaná osobná prehliadka, pri ktorej nebola striekačka nájdená, pričom následne ju mala dobrovoľne vydať. V zápisnici nie je uvedená zmienka o dobrovoľnom vydaní striekačky. S uvedenými súvislosťami sa okresný súd ani krajský súd nevyrovnali.

7. Svedkovia vypočúvaní v danej veci boli v čase výsluchu pod vplyvom omamných a psychotropných látok. O tom mali orgány činné v trestnom konaní vedomosť a táto skutočnosť sa potvrdila aj výsledkami testov. Jedným z vypočúvaných svedkov bola aj svedkyňa [REDAKOVANÉ], pričom orgány činné v trestnom konaní napriek uvádzanej skutočnosti v jej výsluchu pokračovali a na základe výsledkov výsluchu zabezpečili ďalšie dôkazy, ktoré sú nespôsobilou dôkaznou materiálou. Ak ide o poučenia súvisiace s výsluchom svedkyne z 24. júla 2021, tak tieto „*môžu vyvolávať u svedkyne priam strach a nie je tam uvedená základná formulka, ktorá práve pri tomto svedkovi je podstatná, a to, že k obvinenému [REDAKOVANÉ] nie je v príbuzenskom ani obdobnom pomere a nejedná sa o blízku osobu*“. Sťažovateľ pritom svedkyňu označil ako svoju družku. Tieto pochybenia sťažovateľ uvádza aj pri ďalších v ústavnej sťažnosti špecifikovaných svedkoch, ktorí mali byť trestne stíhaní, čo sa nestalo z dôvodu, že vypovedali v neprospech sťažovateľa. Sťažovateľ poukazuje na ďalších svedkov, ktorí odmietli vypovedať, pričom upriamuje pozornosť na obžalovaného [REDAKOVANÉ], u ktorého sa musí vyžadovať vyšší stupeň kontroly v zmysle rozhodnutia ústavného súdu „*ÚS 14/2019*.“ Napokon poukazuje na výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá ho zo žalovanej trestnej činnosti usvedčuje, pričom dodáva, že výpoveď uvádzanej svedkyne popreli svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľovi nie je zrejmy dôvod, pre ktorý všeobecné sudy prihládali na výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ], keď iní dvaja svedkovia túto výpoveď popreli.

8. Sťažovateľ uvádza, že pre ten istý skutok bolo dvakrát začaté trestné stíhanie, a to Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Bánovciach nad Bebravou a Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Trenčíne. Obe trestné stíhanie bolo potrebné spojiť. Hoci sa tak nestalo, dôkazy obstarané v konaní vedenom pred Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Bánovciach nad Bebravou boli využívané aj v konaní vedenom pred Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Trenčíne. Takýto postup je nekorektný, pričom okresný súd a krajský súd sa s touto námietkou vyrovnali nedostatočne.

9. Okresný súd bez dostatočného odôvodnenia odmietol vykonať sťažovateľom navrhované a v ústavnej sťažnosti špecifikované dôkazy. Krajský súd sa s uvedeným stotožnil. Išlo o podstatné dôkazy, ktoré by preukázali oprávnenosť alebo zákonnosť vykonaných úkonov a ktoré by zároveň mohli odstrániť pochybnosti o vykonaných úkonoch.

10. Sťažovateľ napokon podrobne argumentuje v prospech nenaplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý je obvinený. Poukazuje na vymedzenie pokračovacieho trestného činu, objektívnu stránku zmieneného trestného činu, súvisiace závery rozhodovacej praxe, pričom tvrdí nedostatok odôvodnenia záverov všeobecných súdov.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Rozsah ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný, je v rovine referenčných ustanovení tvorený čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru. Uvedenie čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 4 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru v dôvodovej časti ústavnej sťažnosti tak ústavný súd vo vzťahu k formulovanému petitu ústavnej sťažnosti vyhodnotil v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou praxou len ako súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 394/2023). Ústavný súd dodáva, že všetky sťažovateľom namietané nedostatky v rešpektovaní jeho práv je možné zaradiť pod referenčné normy ústavy a dohovoru, ktoré sťažovateľ uviedol v petite ústavnej sťažnosti. To bolo dôvodom, pre ktorý ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na doplnenie petitu ústavnej sťažnosti.

IV.1. K napadnutému rozsudku okresného súdu:

13. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto uvádza, že nemá právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu, keďže ho už preskúmal na odvolanie sťažovateľa krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa (m. m. napr. III. ÚS 357/2024). Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

IV.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

14. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu v rozsahu sťažnostných námietok uvádzaných v bodoch 5 až 10 dôvodov tohto uznesenia formuluje ústavný súd obdobné závery, ktoré uviedol k napadnutému rozsudku. Napadnuté uznesenie krajského súdu v tomto rozsahu preskúmal na dovolanie sťažovateľa najvyšší súd, ktorý bol oprávnený a povinný na poskytnutie ochrany sťažovateľovi. Ústavnému súdu preto neostalo iné, než ústavnú sťažnosť aj v tomto rozsahu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

15. Sťažnostná námietka objektivizovaná v bode 4 odôvodnenia tohto uznesenia evokuje sťažovateľovo úsilie o prieskum skutkových zistení všeobecných súdov. Ústavný súd nespochybňuje, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti v rozsahu, v ktorom sú zistenia krajského súdu vylúčené z dovolacieho prieskumu, je s poukazom na poslednú vetu § 124 zákona o ústavnom súde zachovaná. Sťažovateľ však v tomto rozsahu sťažnostnej argumentácie uvádza len všeobecné konštatovania, ktoré majú charakter pleonazmov. Z ústavnej sťažnosti nevyplývajú konkrétne dôvody, pre ktoré by sťažovateľ vyjadroval nesúhlas so skutkovými závermi všeobecných súdov.

16. V rozsahu argumentácie recipovanej do bodu 4 dôvodov tohto uznesenia tak ústavná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje konkrétne skutkové dôvody, pre ktoré podľa neho malo dôjsť k porušeniu jeho ústavných práv napadnutým uznesením krajského súdu tak, ako to postuluje § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Ústavná sťažnosť tak nemá náležitosti ustanovené zákonom, a preto musela byť v tejto časti odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

IV.3. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

17. Ústavný súd s poukazom na viazanosť ústavnou sťažnosťou podľa § 45 zákona o ústavnom súde (bod 12 dôvodov tohto uznesenia) primárne podotýka, že sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti tak, ako bola ústavnému súdu doručená 9. júla 2024, označil ako porušovateľov svojich práv iba okresný súd a krajský súd. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sťažovateľ zahrnul do petitu ústavnej sťažnosti až v jej doplnení doručenom ústavnému súdu 1. augusta 2024.

18. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

19. Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti na základe žiadosti o súčinnosť adresovanej Okresnému súdu Prievidza zistil, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené sťažovateľovi 16. mája 2024 a právnomu zástupcovi sťažovateľa 21. mája 2024. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ zahrnul do petitu až prostredníctvom doplnenia ústavnej sťažnosti z 1. augusta 2024, preto ústavnému súdu neostáva iné, ako konštatovať, že ústavná sťažnosť je v tejto časti podaná po uplynutí dvojmesačnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde.

20. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že dôvodové línie ústavnej sťažnosti smerujú len proti záverom okresného súdu a krajského súdu. Ústavná sťažnosť neprináša konkrétne skutkové dôvody, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu tak, ako to predpokladá § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Preto ústavná sťažnosť ani v tomto rozsahu nemá náležitosti ustanovené zákonom.

21. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu ústavný súd uzatvára, že ústavná sťažnosť je v tomto rozsahu podaná jednak oneskorene a jednak nemá náležitosti ustanovené zákonom. Z tohto dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) a f) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v tejto ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu